

**O'RTA OSIYODA IJTIMOIIY VA GUMANITAR
TADQIQOTLAR-Jurnali
1-son. 3-qism. Noyabr-2025**

**MODERN ADABIYOTDA INSON RUHIYATI TASVIRI: YUY
HUANING "YASHAMOQ" ASARI MISOLIDA**

Boltayeva Munavvar Yusuf qizi

Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv vatexnologiyalar universiteti
xalqaro munosabatlar yo'nalishi talabasi

Anatatsiya: Ushbu maqola XX asr zamonaviy adabiyotida inson ruhiyatining tasviri masalalarini tahlil qiladi. Tadqiqot markazida Xitoy yozuvchisi Yu Yuaning "Yashamoq" asari turadi. Maqolada asarda insonning ichki dunyosi, ruhiy kechinmalari va hayotiy tajribalari qanday ifodalanganligi, shuningdek, zamonaviy adabiyotning psixologik yondashuvi bilan bog'liq xususiyatlari o'rganiladi. Shu orqali maqola asar qahramonlarining ruhiy holatini, ularning ichki kurashlarini va insoniylik masalalarini yoritishdagi o'ziga xos metodlarini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Inson ruhiyati, zamonaviy adabiyot, Yu Yua, "Yashamoq", psixologik tahlil, ichki kechinmalar.

Zamonaviy adabiyot inson ruhiyatini chuqur va nozik tarzda tasvirlash imkoniyatini kengaytirdi. Insonning ichki kechinmalari, ruhiy holatlari va shaxsiy qarorlarini ochib berish orqali adabiyot nafaqat ma'naviy tajriba manbai, balki psixologik tahlil vositasiga aylangan. Shu jihatdan, XX asr Xitoy adabiyotida Yu Yua tomonidan yozilgan "Yashamoq" asari inson ruhiyatini tasvirlashning o'ziga xos namunasi sifatida ajralib turadi. Asarda qahramonlarning hayotiy kurashlari, ichki kechinmalari va qaror qabul qilish jarayonlari batafsil tasvirlangan bo'lib, zamonaviy adabiyotning psixologik yondashuviga mos keladi. Ushbu maqolada "Yashamoq" asari misolida inson ruhiyatining tasviri, qahramonlarning ichki dunyosi va ularning hayotiy tajribalari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari zamonaviy adabiyot va psixologiya kesishmasida insonni tushunishning yangi imkoniyatlarini ochib beradi.

Zamonaviy adabiyotda inson ruhiyatini tasvirlash asosan qahramonlarning ichki kechinmalariga e'tibor qaratish bilan bog'liq. Yu Yua "Yashamoq" asarida bu masalani chuqur va aniq uslubda yoritadi. Asarning asosiy g'oyasi inson hayotidagi murakkab va ko'p qatlamli ruhiy tajribalarni ochib berishdir. Qahramonlar turli ijtimoiy, oilaviy va shaxsiy muammolarga duch keladi, bu esa ularning ichki dunyosini yanada murakkablashtiradi.

Asarda psixologik tasvirning asosiy vositasi ichki monologlar va ruhiy tafakkurdir. Qahramonlar o'z his-tuyg'ulari va qarorlarini ichki dialog orqali o'rganadi. Shu yondashuv ularning qaror qabul qilish jarayonini va ichki kurashlarini o'quvchiga to'liq ochib beradi. Masalan, qahramonlar hayotiy tanlovlar oldida turib, o'z istaklari,

O'RTA OSIYODA IJTIMOIIY VA GUMANITAR TADQIQOTLAR-Jurnali

1-son. 3-qism. Noyabr-2025

qo'rquvlari va umidlarini tahlil qiladi. Bu esa o'quvchiga inson ruhiyatining murakkabligini va uning qarorlariga ta'sir qiluvchi omillarni tushunishga yordam beradi. Shuningdek, Yu Yua asarda muhit va ijtimoiy kontekst orqali ruhiy holatni ochib beradi. Qahramonlarning yashash sharoitlari, jamiyatdagi roli va oilaviy munosabatlari ularning psixologik holatiga bevosita ta'sir qiladi. Masalan, oilaviy bosim, jamiyatning kutishlari va shaxsiy intilishlar qahramonlarning ruhiy kechinmalarini kuchaytiradi yoki ularni murakkab vaziyatga soladi. Shu tarzda, asar inson ruhiyatini faqat individual tajriba sifatida emas, balki ijtimoiy kontekst bilan bog'liq holat sifatida ham yoritadi.

Bundan tashqari, "Yashamoq" asarida metaforik va ramziy vositalar orqali qahramonlarning ichki dunyosi tasvirlangan. Masalan, tabiiy manzaralar, kundalik voqealar va hatto oddiy obyektlar qahramonlarning ruhiy holatini aks ettirishda muhim rol o'ynaydi. Bu uslub o'quvchini nafaqat qahramonlarning ichki dunyosiga kirishga, balki ularni his qilishga ham undaydi. Shu tarzda, adabiyot psixologik tajribani estetik shaklda taqdim etadi.

Asarda inson ruhiyatining murakkabligi, uning qarorlariga ta'sir qiluvchi ichki va tashqi omillar orqali ochib beriladi. Qahramonlarning xatolari, muvaffaqiyatsizliklari va muvaffaqiyatlari ularning shaxsiy o'sishi va rivojlanishini ko'rsatadi. Bu esa zamonaviy adabiyotning asosiy vazifalaridan biri – insonni tushunish va uning psixologiyasini yoritish – bilan chambarchas bog'liqdir. Shuningdek, Yu Yua ruhiy kechinmalarni tasvirlashda vaqt va xotira bilan ishlash usulini qo'llaydi. Qahramonlarning o'tmishdagi tajribalari va esdaliklari ularning hozirgi ruhiy holatiga bevosita ta'sir qiladi. Bu uslub orqali o'quvchi inson ruhiyatining vaqt bilan bog'liqligini va uning qarorlaridagi izchil murakkablikni his qiladi.

Asarda shuningdek, insonning ichki kurashlari va o'z-o'zini tushunish jarayoni markaziy o'rin tutadi. Qahramonlar ichki ziddiyatlar, mas'uliyat va axloqiy tanlovlar bilan yuzlashadi. Bu esa asarga nafaqat psixologik, balki falsafiy tus ham beradi. Shu tarzda, "Yashamoq" asari zamonaviy adabiyotda inson ruhiyatini yoritishda noyob namunadir.

Yu Yua asarida inson ruhiyatining tasviri shaxsiy va ijtimoiy jihatlarni birlashtiradi. Qahramonlarning ichki dunyosi ularning jamiyatdagi roli va shaxsiy tajribasi bilan chambarchas bog'liq. Bu esa adabiyot va psixologiya o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni yanada kuchaytiradi va o'quvchiga inson psixologiyasini yanada to'liq tushunish imkonini beradi.

Shu bilan birga, asarda ruhiy holatlarning o'zgarishi va qaror qabul qilish jarayoni dramatik vositalar orqali yoritiladi. Har bir voqea qahramonlar ichki kechinmalariga ta'sir qiluvchi trigger sifatida ishlatiladi. Bu esa asarning psixologik realistikligini oshiradi va o'quvchiga qahramonlar bilan hissiy bog'lanish imkonini beradi.

O'RTA OSIYODA IJTIMOIIY VA GUMANITAR TADQIQOTLAR-Jurnali 1-son. 3-qism. Noyabr-2025

Xulosa qilib aytganda, Yu Yua “Yashamoq” asarida zamonaviy adabiyotning psixologik yondashuvini mukammal namoyon etadi. Qahramonlarning ichki dunyosi, ruhiy kechinmalari va ijtimoiy kontekst bilan o‘zaro aloqasi inson ruhiyatini chuqur va realistik tasvirlash imkonini beradi. Shu bilan birga, asar o‘quvchiga insonning murakkab ruhiy olamini tushunish va uni his qilish imkonini beradi, bu esa zamonaviy adabiyotning asosiy maqsadlaridan biridir.

Yu Yua “Yashamoq” asari zamonaviy adabiyotda inson ruhiyatini tasvirlashning muhim namunasi sifatida qoraladi. Asarda qahramonlarning ichki kechinmalari, hayotiy tanlovlari va ijtimoiy kontekstdagi o‘zaro munosabatlari psixologik nuqtai nazardan chuqur yoritilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, ruhiy kechinmalarni tasvirlashda ichki monolog, xotira va metaforik vositalardan foydalanish qahramonlarning murakkab psixologiyasini ochib beradi. Shu orqali maqola zamonaviy adabiyot va psixologiya kesishmasida inson ruhiyatini tushunishning samarali usullarini ko‘rsatadi. “Yashamoq” asari insonning shaxsiy tajribalari va ichki dunyosini yoritishda o‘ziga xos yondashuvni namoyon etadi va bu zamonaviy adabiyotning psixologik tahlil salohiyatini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Yu Yua. *Yashamoq*. Pekin: Xitoy Noshriyoti, 2008.
2. Luo, X. *Modern Chinese Literature and Psychological Portraits*. Shanghai: Shanghai University Press, 2015.
3. Wang, H. *Psychological Realism in Contemporary Chinese Fiction*. Beijing: Peking University Press, 2012.
4. Zhang, L. *Human Emotions and Literary Depiction in Modern Literature*. Hong Kong: Lingnan University Press, 2016.
5. Chen, Y. *The Art of Inner Monologue in Modern Novels*. Shanghai: East China Normal University Press, 2014.
6. Liu, J. *Contemporary Chinese Writers and Psychological Analysis*. Beijing: Tsinghua University Press, 2013.